

L'home del sac

Els bojos són perillosos quan mouen els fils de la història. Però només amb trencaments ideològics, que podem atribuir a *moments de bogeria*, la humanitat ha avançat. La frase «només els bojos fan avançar la història» no es pot sostenir, però és innegable que determinades disruptions han provocat els grans canvis de paradigma. La *bogeria*, en forma d'il·luminacions, raptos, visions, somnis... ha provocat grans transformacions. I és clar que preferim la bogeria d'un Hölderlin que va donar lloc a una obra literària profundament inspiradora -com també la de William Blake-, a la d'un Hitler que va devastar Europa. Perquè és en estats d'*alienació mental* que s'assoleixen estats de l'ànima que ens transporten a una nova dimensió de la realitat, oculta abans als nostres ulls.

Un dels grans canvis de paradigma en la societat occidental és el pas de la mentalitat medieval a la del món modern. És la transformació d'un món subsumit en la religió a la societat laica marcada pels valors humans. Del pensament teològic a l'imperi de la filosofia racionalista. I en aquest camí, una petita ciutat com Manresa té el privilegi de ser-ne capital. No pas de la mà d'un manresà, sinó d'un pelegrí que es va posar malalt en arribar a Manresa, de camí cap a terra santa. Un soldat que va deixar les armes a Montserrat i que es va arrossegat fins a Manresa vestit amb roba de sac i per això el van anomenar *l'home del sac*. Un home estrany, d'una personalitat estrafollària com la de moltes persones genials, que a la riba del Cardener, a les balnes que el riu havia excavat al llarg de mil·lennis, va tenir una il·lustració transcendental que va canviar el curs d'Europa. Aquell home, que es deia Ignasi i havia nascut a Loiola, va escriure, es diu que en bona part a Manresa, els *Ejercicios Espirituales*, i va fundar uns anys més tard la Companyia de Jesús, essencial per entendre la Contrareforma, però sobretot perquè va crear una xarxa d'escoles arreu d'Europa gràcies a les quals l'Humanisme es va estendre. Sense l'Ignasi de Loiola de *l'exímia il·lustració*, no s'entén Descartes (i per extensió Kant, Hegel, etc.). En conseqüència, la frase «penso, aleshores existeixo» no s'entén sense Ignasi. Un moment de *bogeria mística* a la riba del Cardener va ser cabdal per a l'evolució de la societat.